

NOORD-BRABANDER.

Zaterdag, 25 November.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is / 3-00 per drie maanden; franco tot aan het naaste postkantoor / 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel en diegenen, welke geene 5 regels beloopten, tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere Stukken, behooren op ongezegeld papier te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander, te Hertogenbosch.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 21 November.

Enige dagen geleden, is te Berlijn eene nieuwe maatregel betrekking hebbende tot de vrijheid van de drukpers genomen. Tot hiertoe was het voldoende, dat de censor op de enkele bladen van het werk, het bewijs zijner goedkeuring plaatste; thans moet hem, nadat al de bladen zijn afgedrukt en hij dezelve reeds blad voor blad heeft goedgekeurd, het geheele werk nog eens worden aangeboden, voor en aler het in den boekhandel mag gebragt worden.

Volgens berichten uit Berlijn van den 17den schijnt de cholera thans daar geheel te hebben uitgewoed. In de jongste dagen is er niemand meer van de ziekte aangetast; ook in Posen heeft zij opgehouden; daarentegen heeft zij zich thans in Brunswijk geopenbaard.

Te Berlijn ziet men in den loop dezer maand de officiële uitvaardiging van het algemeen wetboek tegen den nadruk te ontmoet.

Men meldt uit Leipzig het volgende:

De menigvuldige bankbrouken, die in onze stadplaats gehad hebben, zijn niet zonder invloed op de maatschappelijke betrekkingen gebleven. De partijen, de zoo talrijke feesten in dit jaargetijde, de winterconcerten worden weinig bijgewoond, zelfs de lessen der hoogleeraren onzer universiteit, vinden weinig toehoorders; een ieder verwijdert zich en blijft thuis; de harten worden gesloten, er is geene vertrouwelijkheid, geene oprechte vriendschap, geene opengeruimde vrolijkheid meer; een stug wantrouwen, een somber egoïsme en beditzucht schijnen voor ons alle bronnen van geluk versluisd te hebben.

Te Ballinghausen is eene vrouw, behoorende tot de hooge klasse der maatschappij wegens schuldpligtigheid aan kindermoord naar de gevangenis gebragt. Deze ontlaarde moeder heeft bekend, dat zij haar kind verbrand en de asch onder eenen boom in de nabijheid harer woning had nedergelegd. Die asch is dan ook gevonden en maakt een gedeelte der overtuiging stukken uit.

Uit Bairuth verneemt men onder dagteekening van den 6 November jl. het volgende.

Acht door Rottekruid vergiftigde personen, welke eene groote hoeveelheid zouden hebben ingenomen, zijn behouden en geheel hersteld geworden door het tegengift Oxijdraat van ijzer. Deze bevestigende daadzaak wordt aan de overweging en het onderzoek der schei- en- vergifkundigen overgelaten.

Te Breisach in Baden zijn in den nacht van den 12 dezer, voor de derde maal binnen korten tijd, schokken van aardbeving gevoeld geworden.

Men schrijft uit Odessa den 2 dezer, dat zich aldaar in eene der voorsteden de pest had geopenbaard, waarop onverwijld al de huizen, wier bewoners den vorigen dag in die voorstad geweest waren, gesloten en onder militair opzigt gesteld zijn. De gemeenschap tusschen de stad en het binnenland is terstond afgebroken, en er zou eene bijeenkomst der voornaamste ingezetenen plaats grijpen, om de noodige maatregelen van voorzorg te nemen. Men vermoedde dat de ziekte door het ter sluiks bezoeken van een met hout geladen vaartuig was aangebragt, dat van de monden van den Donau aldaar was aangekomen, en aan boord waarvan, gedurende den tijd dat het quarantaine hieldt verscheiden personen aan de pest waren gestorven.

Naar men uit Rome, van den 1 dezer schrijft, zullen er bij het aanstaande consistorie wederom onderscheidene personen met het purper bekleed worden.

Volgens de jongste tijdingen uit Athene, van den 26sten Augustus, was de tegenwoordige staat van zaken in Griekenland zeer bevredigend. Mannen van onderscheidene partijen, die uit de provincien kwamen, verzekerden, dat Griekenland nimmer nog zoodanige rust had genoten.

— Volgens aldaar ontvangen berichten uit Egipte, verkeerde Ibrahim-Pacha in een zeer aangename staat van gezondheid.

Van de Perzische grenzen had men vernomen dat de Sultan naar Theran was teruggekeerd, naar hij voorgaf om de winterkwartieren te betrekken, doch waarschijnlijk ten gevolge der opstanden welke op onderscheidene punten waren uitgebroken, en van het geldgebrek, dat hem reeds genoodzaakt had de schattingen eenige maanden vooruit te ligten.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 21 November.

Eene deputatie van Keulsche Kooplieden heeft deze dagen hare opwachting gemaakt bij den Lord-Major van Londen, en den zelve een adres aangeboden, waarin de hoop wordt uitgedrukt, dat de registreelsche handbetrekkingen, die in de kongressen tusschen Keulen en Londen zoo zeer beïnvloeden, maar sedert de laatste 300 jaren afgebroken zijn geweest, thans van de kaart van den Rijn naar zee geheel open gesteld is, op nieuw afdgeknoopt, en tot voordeel zoo wel van Engeland als van Duitschland uitgebreid zullen worden. De Lord-Major heeft van zijnen kant met dezen wensch ingestemd.

F R A N K R I J K.

PARIJS, den 22 November.

De Koning heeft op de plaats der Tuilerien eene revue gehouden over vier regementen van linie en drie regementen ruitterij. Z. M. was vergezeld door den Hertog van Orleans, den Maarschalk Gérard en den Minister van oorlog. Na deze wapenrevisie heeft het koninklijke optreden zijne opwachting bij den Koning gemaakt.

Vrijdag avond heeft de Turksche Gezant de eer gehad door Z. M. ontvangen te worden, benevens vele vreemdelingen van rang.

— De stoomboot, die het stoffelijk overblijfsel van den generaal Damrémont naar Frankrijk moest overbrengen, is te Toulon aangekomen, waar het met alle militaire eer, aan den hoogen rang des overledenen verschuldigd, ontscheept zal worden. Het geheele garnizoen moet bij die gelegenheid onder de wapenen komen en gecommandeerd worden door den generaal die het bevel voert in het departement. Elf kanonschoten zullen het lijk bij het binnenkomen der stad begroeten, en bij het vertrek zullen er nog drie gelost worden. De troepen zullen drie salvo's uit het klein geweer doen en de lijkst tot buiten de vesting begeleiden, zullende het verder onder opzigt van des overledenen adjudant, den kapitein Paris, en den adjudant van den minister van Oorlog, Pellou naar Parijs vervoerd worden.

— Toen don Carlos in September jl. in de nabijheid van Madrid kwam, had hij slechts drie batailjons uit Castilie; thans telt hij er veertien en men is bezig met het vijftiende op te rigten. Deze groote en aanmerkelijke vermeerdering kan in antwoord dienen op vele gissingen, die men onlangs gemaakt heeft.

— De volgende telegraphische dépêche is heden bekend gemaakt:

Narbonne, 17 November.

„Den 9 hebben de Insurgenten de omstreken van Valencia verlaten. Valledo heeft zich gerigt op San-Felipi de Xativa, waar hij binnen getrokken is.

„Bij de komst van Oraa te Huarte, trok Cabrera met de overige benden aan gene zijde van Murviedro, op Cantawieja zich rigtende, met 70 wagens met buit geladen; den 10 scheen hij buiten Oraa's bereik. De agenten van Cabrera doen in de omstreken van Tortosa eene ligting van manschappen.”

B E L G I E

BRUSSEL, den 23 November

Zoo als wij het voorzien hadden, is tot de inschrijving voor de actien in den spoorweg op Rijn-Pruissen niet ongemeene gretigheid

deel genomen. Te Brussel is voor 58 millioenen en te Antwerpen voor 9 millioen ingeschreven.

(*Journ. de Comm.*)

— De gedeputeerden beraadslagen over de sommen, welke, voor de openbare schuld, op de begroting der uitgaven voor het volgende jaar zijn gebragt. Het teruggeven van de sommen, welke door ontslagene comptabele ambtenaren, vóór 1831, als borgtocht waren gestort, is een onderwerp der beraadslagingen geweest. Sommigen begrepen, dat België daartoe verplicht was; anderen, dat die terugbetaling van Oud-Nederland behoorde te worden gevorderd, en dat het teruggeven van deze sommen een gevaarlijk voorbeeld konde opleveren, ten aanzien van de wijze, op welke de vordering van Noord-Amerika, wegens schadevergoeding voor de in 1830 in het entrepôt van Antwerpen verbrande eigendommen, aan inwoners van dien Staat toebehoorende, diende te worden beantwoord. — Met 31 tegen 28 stemmen is een voorstel van den minister van financiën aangenomen, waarbij, zonder iets te beslissen, het uitreiken van een voorschot aan de zoodanige der belanghebbenden, die zulks volstrekt mogten behoeven, toegestaan wordt. De Heeren *Gendebien* en *Dumortier*, die in dezen tegen elkander overstonden, begrepen echter beiden, dat, daar de brand van het entrepôt van Antwerpen het gevolg was geweest van het bombardement, Oud-Nederland, en geenszins België, de schade moest vergoeden. In de Kamer schijnt niemand dit in twijfel te hebben willen trekken, maar in Antwerpen heeft men niet nagelaten aan te merken, dat, daar het geschiedkundig en door echte bescheiden was uitgemaakt, dat het bombardement het noodwendig gevolg was geweest van het onverantwoordelijk schenden van een gesloten wapenstilstand, door de Belgische revolutionairen, België alleen de schade moest dragen.

— De Belgische representanten hebben het budget van de publieke schuld en dotatien, dat op 16,832,359 francs vastgesteld is, met eenparige stemmen aangenomen.

— Zondag avond heeft de stoomboot, die de dienst tusschen het Vlaamsche Hoofd en Antwerpen waarneemt, het ongeluk gehad een klein vaartuig, dat naar Basserode moest, en waarop zich een man, met zijne vrouw en jong kind bevond, in den grond te varen. De man alleen is kunnen gered worden.

— Uit Antwerpen wordt van den 16 dezer gemeld:

„Heden wordt het jubelfeest ter eere van *Maria Theresia de Majer* (zie ons vorig nummer) gevierd, welke haar honderste jaar vervuld heeft. De eerwaarde heer Pastoor der parochie van den *H. Andréas*, vergezeld van eenen talrijken en godsdienstigen stoet, bragt haar het H. Sacrament des Altaars in hare woning. Bij deze gelegenheid werd door mevrouw wijle den heer *Willaert* een banket gegeven, waarop vele aanzienlijke personen genoodigd waren. Onderscheidene versen en op deze gelegenheid toepasselijke dichtstukken zijn gezongen en voorgedragen geworden.

Het schijnt dat de langdurigheid van leven een erfelijk voorrecht in die familie is. De moeder dezer honderdjarige dochter is in den ouderdom van 94 jaren overleden; de jongste harer broeders, blind zijnde, is niet ver van de negentig jaren en heeft het volle genot zijner verstandelijke vermogens. Dit voorbeeld van lang leven is des te zeldzamer in deze honderdjarige ongehuwde dochter, welke zoo vele wederwaardigheden des fortuins heeft ondervonden en die gedurende hare geheele levensbaan, alleen in hare behoefte en in die van haren ongelukkigen broeder, welken zij nooit verlaten heeft, heeft moeten voorzien.

— De heer van *Campenhout* heeft een nieuw *Te Deum* met groot orkest afgewerkt, welke op den 26 December aanstaande zal worden geëxecuteerd.

— Uit Valenciennes wordt gemeld, dat de zeldzaamheid der kolen zich aldaar levendig doet gevoelen. Met zeer veel moeite worden dezelve uit den grond gehaald, doch dit staat in geen verband met de consumptie; overal worden onderaardsche navorschingen naar kolenmijnen gedaan; men hoopt op eene gelukkige ontdekking van Mijnen voor het land.

N E D E R L A N D E N.

'sHERTOGENBOSCH, den 24 November.

Men schrijft uit 's Gravenhage, dd. 20 November: In het laatst uitgebragte, thans gedrukte algemeen verslag wegens den staat van het instituut voor doofstommen te Groningen, komt eene opgave voor van de kweekelingen, welke gedurende het zeven en veertigjarig bestaan van het Instituut ontslagen, of, vóór hun ontslag, overleden zijn. Daaruit blijkt, dat 468 kweekelingen ontslagen zijn, als: 362 bekwaam om in de Maatschappij te verkeerren; 26, die geene vorderingen meer konden maken om bijzondere redenen, 29, wegens bekrompene verstandelijke vermogens; 6 nitloofde van zinneloosheid; 9 wegens aanhoudende ziekelijkheid en 36 overleden. Deze kweekelingen behoorden te huis: 17 in de Provincie Noord-Brabant, 1 in Limburg, 28 in Gelderland, 94 in Zuid-Holland, 112 in Noord-Holland, 7 in Zeeland, 20 in Utrecht, 57 in Vries-

land, 30 in Overijssel, 78 in Groningen, 20 in Drenthe, en 4 buiten het rijk.

Gedurende het schooljaar van 1836 — 1837 zijn onderwezen 163 kweekelingen, waarvan er in 1837 opgenomen waren 1 kweekeling; in 1829, 38; in 1830, 17; in 1831, 28; in 1832, 17; in 1833, 13; in 1834, 18; in 1835, 21; in 1836, 14; en in 1837, 1.

— Naar men verneemt zal bij de hervatting van de werkzaamheden der Staten-Generaal aan dezelve van regeringswege worden aangeboden een ontwerp van wet voor de ligting der nationale milicie over 1838, een ontwerp tot verlenging voor een jaar van de wettelijke bepalingen tot beteugeling der woelingen van kwalijkgezinden, een ontwerp tot wijziging der wet van den 16 Mei 1829, waarbij eenige transitoire bepalingen bij de invoering der nieuwe wetboeken zijn vastgesteld. Bovendien ziet men te gemoet een ontwerp, houdende eene gedeeltelijke herziening van het tarief der regten van in- uit- en doorvoer.

— De Derde Klasse van het Koninklijk Nederlandsche instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten heeft den 20 dezer te Amsterdam hare elfde openbare vergadering gehouden, onder voorzitting van den hoogleeraar *T. Roorda*. Nadat de Voorzitter haar met eene toepasselijke aanspraak had geopend, las de Secretaris, de hoogleeraar *mr. C. A. den Tex*, het kort verslag der werkzaamheden van de Klasse gedurende de twee laatst verloopen jaren, ten slotte met waardigheid gedenkende aan die leden, geassocieerden en correspondenten, welke der Klasse in dit tijdsbestek door den dood ontvallen waren. Vervolgens werd medegedeeld de uitslag der laatste prijsuitschrijving, blijkende uit de deswege voorgelezen rapporten, dat twee antwoorden waren ingekomen, als een op de vraag betrekkelijk *het Instinct*, en het tweede op die ten aanzien der *Staatkunde en Welsprekendheid van Demosthenes*, aan geen van welke antwoorden nogtans de Klasse den uitgeloofden prijs had kunnen toewijzen, terwijl vervolgens de nieuw uitgeschreven vragen werden aangekondigd. De Voorzitter verzocht daarna den hoogleeraar *W. A. van Hengel*, als die, op uitnodiging der Klasse, de vervulling eener spreekbeurt te dezer gelegenheid wel op zich had willen nemen, thans aan dien wensch te voldoen, en plaatste zich de redenaar nu aan het spreekgestoelte, van daar eene verhandeling voordragende: *Over de verdiensten van het Romeinsche Staatsbestuur ten aanzien van letteren, wetenschappen en kunsten*. Na het eindigen dezer voorlezing werd door den Voorzitter gepaste dank toegebragt aan den heer *van Hengel*, en voorts aan de hooge Autoriteiten en verdere genoodigden en commissien uit onderscheiden geleerde Maatschappijen, als ook aan eene vrij aanzienlijke schare van toehoorders, voor de eer van hunne tegenwoordigheid, sluitende deze vergadering, welke nieuwe bewijzen opleverde, dat Nederland voor den Geleerden roem, welke het in vroegeren tijd, ook in het vak der oude letteren en geschiedenis, door zoo uitstekende mannen, in geheel de beschaafde Wereld verworven heeft, niet onverschillig is, maar ijverig traecht dien meer en meer waardig te blijven.

EEDSAFLEGGING EN HERROEPING IN HET KANTON GLARIS.

In ons nummer van zaterdag den 18 hebben wij de eedsheroeping van den eerwaarden heer *Stahli*, Kapellaan en zijne pogingen bij het burgerlijk gezag van het kanton Glaris, om denzelfden als niet gedaan te beschouwen, medegedeeld:

Bij die gelegenheid en om een blijk van vreugde over dezen gewichtigen stap te geven, heeft Mgr. de Bisschop van Coire, bij wien hij zich als zijnen prelaat vervoegd had, den volgenden brief aan zijne geestelijkheid gerigt.

„Wij haasten ons u mede te deelen, dat de Kapellaan van Glaris, *Joannes Rudolphus Stahli*, ons uit eigen beweging heeft komen zoeken, *stellig en bij geschrifte* verklaard heeft, dat hij, na met ons een lang onderhoud te hebben gehad, *den eed introk*, welke zonder voorbehoud van de katholieke geestelijkheid gevorderd werd, *dien hij den 15 dezer maand heeft afgelegd*, en dat hij besloten heeft en bereid was om zich met ulieden, zijne waardige ambtgenooten, te vereenigen, ten einde zich in alles naar den wil en de bevelen van het Hoofd onzer Kerk te gedragen en om geen eed af te leggen, dan onder de voorgeschrevene voorbehoudingen, waarvan wij u in onze instructie van den 25 September jl. kennis gaven, te weten: *voor zoo verre in alles er geen aanslag op den godsdienst en de wetten der Katholieke Kerk kon gemaakt worden*. Hij heeft te gelijker tijd beloofd, om onverwijld deze verklaring aan het hooge gouvernement te doen.

De tijd laat ons niet toe dan u alleen in korte woorden te zeggen hoe groot onze vertroosting tot hertoe is, uwe zoo prijzenswaardige en slichtende getrouwheid aan den godsdienst en de Kerk in de hagehelijke gesteldheid, waarin gij u bevindt, ondervonden te hebben; en wij moedigen u aan om in het vertrouwen op God, wiens bescherming wij onophoudelijk inroepen, op hetzelfde voetspoor voort te gaan.

Ulieden altijd onzen herderlijken zegen verleende, verblijven wij enz.

Coire, den 24 October 1837.

† JEAN GEORGE, Bisschop,

ZAAK VAN DEN AARTSBISSCHOP VAN KEULEN.

Zie hier wat uit Pruisen wordt gemeld, hetwelk door onderscheidene dagbladen waar onder het *Journal de la Haye* is overgenomen.

„Eenige tijd geleden werd een beëdigd diplomaat uit Berlijn naar Keulen gezonden om aldaar met gemeen overleg met den Graaf van *Stolberg* zekere zaken met Mgr. den Aartsbisschop te behandelen. Men was overeengekomen dat het gouvernement zou toeven om van het *Hermesianismus* af te zien en door al de geestelijken van het aartsbisdom eene verklaring te doen onderteekenen, waardoor zij zich aan de beslissing van den H. Stoel onderwierpen en de veroordeeling zijner werken aankleven. Wederkeurig vorderde men van Mgr. den Aartsbisschop, dat hij van zijne zijde, in zake van gemengde huwelijken de artikelen der *Overeenkomst van Coblenz* of de instructie volgens de artikelen opgemaakt en aan de Groot-Vikarissen ter hand gesteld, zou ten uitvoer leggen.

Mgr. de Aartsbisschop antwoordde, dat hij de belangen der kerk noch in het eené noch in het andere dezer beide gevallen kon verdedigen. Hij eindigde met de schriftelijke verklaring te geven, dat hij zich in alle punten met de instructie zou vereenigen, waarin dezelve met de breve van den Oppersten Herder in overeenstemming was, doch dat hij, overal waar dezelve daarvan afweek, zich aan de breve moest houden; dat een Bisschop (*) het droevig voorbeeld gegeven had op zijn doodsbed te hebben moeten herroepen, hetgeen hij in zijn leven gedaan had; dat hij zich in die noodzakelijkheid niet wilde stellen, dat hij met een gerust geweten wilde sterven.

Van Gouvernementswege werd geantwoord dat, indien zulks zoo was, Mgr. de Aartsbisschop zou gesommeerd worden om zijn ontslag te geven.

Korten tijd daarna, tegen het einde van October, ontving Mgr. de Aartsbisschop eene dépêche van den Minister *Altenstein*. Ten gevolge van het ontvangen dezer dépêche vereënde de Prelaat den 4 November zijn Kapittel en de geestelijkheid der stad Keulen om dezelve den staat van zaken wegens de verwikkelingen tusschen den Aartsbisschop en het Gouvernement bekend te maken.

De Minister *Altenstein* zeide, dat de Koning bij kabinets-orde hem bevolen had, om deze dépêche, gedagteekend den 24 October, den Aartsbisschop te doen geworden, welke hoofdzakelijk van den volgende inhoud is.

Dat de Koning verwonderd is geweest uit het rapport van den Graaf van *Stolberg*, te vernemen, dat de Aartsbisschop eene wijze van handelen heeft aangenomen, strijdig met de voorschriften der in werking zijnde wetten en in strijd met zijne eigene op een vroeger tijdstip aangegane verbindtenissen; dat de Aartsbisschop in de zaak van *Hermes* ten spot der wetten van den staat vele stappen heeft gedaan, waarvan hij thans de onvoegzaamheid schijnt te erkennen; eene onvoegzaamheid, welke, wanneer de Koning zou toestemmen dergelijke gewichtige zaken zelfs onopgemerkt te laten voorbijgaan, men echter niet uit het oog zou kunnen verliezen om den Prelaat eene sterke en ernstige vermaning over de nieuwe grieven, die ten gevolge van het bovengemelde rapport op hem drukken, te doen; dat de Aartsbisschop niet alleen vergeten had de beloften vóór zijne benoeming gedaan om de instructie door de Bisschoppen aan de Groot-Vikarissen overgemaakt te doen ten uitvoer leggen, maar dat hij misbruik van het vertrouwen der Autoriteiten gemaakt had in zoo verre, dat hij de inzegening volgens de ritus der kerk niet heeft willen toestaan, dan wanneer de verloofden zich door eene formele belofte verbonden hadden, om hunne kinderen in den Katholijken Godsdienst te doen opvoeden.

De Minister voegt hierbij, dat, indien de Bisschop niet zonder verwijl ten dien aanzien eene voldoende uitlegging alsmede de belofte geeft, om bovengenoemde instructie ten uitvoer te doen leggen, men verpligt zal wezen ten zijnen opzichte maatregelen te nemen, waarvan het onmiddelijk gevolg de schorsing zijner functien van Aartsbisschop zal zijn; dat, indien ongerustheden van geweten den Prelaat zouden verhinderen aan dit verzoek te voldoen, men wel zijne bedoelingen zou kunnen eerbiedigen, zonder dat het hierom mogelijk was hem van de aan de wetten verschuldigde gehoorzaamheid te ontslaan; dat de Koning hem echter wilde vergunnen om zich van zijne betrekking te ontdoen en men alsdan de verledene zaken niet zou vervolgen.

Na mededeeling van den inhoud der ministeriele dépêche deed Mgr. de Aartsbisschop aan de vergadering van zijn Kapittel en der geestelijkheid van Keulen, vereenigd, mededeeling van zijn antwoord, hetwelk hij daarop gegeven had.

In zijn antwoord zegt Mgr. de Aartsbisschop dat hij zich geenszins herinnert de gelegenheid gegeven te hebben tot datgene wat hem van hem heeft kunnen denken, dat hij thans de onvoegzaam-

heid van vele pogingen in de zaak van *Hermes* gedaan, erkent, aangezien dezelve zuiver geestelijk was en het alleen de leer geldt, dat, wat de zaak der gemengde huwelijken aangaat, hij op nieuw verklaart en overrechtmstig de vertrouwelijke verklaring die hij vóór zijne verkiezing aan het gouvernement gedaan had, hij de voorgeschrevene regels zoo in de pausselijke breve als in de instructie aan de Groot-Vikarissen ter hand gesteld zal volgen en dat hij van de instructie niet zal afwijken om alleen de breve te volgen, dan wanneer hij dezelve te zamen niet zou kunnen in overeenstemming brengen.

Mgr. de Aartsbisschop voegt er echter bij, dat in de verklaring die hij heeft aangehaald en welke hij vóór zijne verkiezing aan het gouvernement gerigt had, geene melding hoegenaamd gemaakt word van de instructie aan de Groot-Vikarissen ter hand gesteld en dat hierover zelfs geene spraak kon wezen, vermits de Minister zelfs daarover niet gesproken had. De Prelaat doet vervolgens opmerken, dat de verklaring die hij gedaan heeft, geenszins op ongerustheden van geweten berust, maar dat dezelve op de gemoedelijkste overtuiging gegrond is en geen Bisschop er eene zoude durven geven, welke met deze in strijd was.

Mgr. de Aartsbisschop vordert in zijn antwoord op de ministeriele dépêche, voor zich de vrijheid van geweten en de bevoegdheid om op het behoud der regten van de kerk en de vrije uitoefening van dezelve te kunnen waken; hij zegt, dat de verbindtenissen, welke hij zoo ten opzichte van zijn Aartsbisdom als van de geheele kerk heeft aangegaan, hem verbieden zoo wel de uitoefening zijner functien te doen ophouden, als zijn ontslag te geven voor de bediening welke hij bekleedt.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

Maandag den 27 aanstaande zal bij den Uitgever dezes van de Pers komen en verkrijgbaar zijn:

Het Werkje getiteld: *Rouw-Tafereel der jongste ramp van de Gemeente Bokhoven*, aan de rivier de *Maas* in de Provincie *Noord-Brabant*, waarbij, den 17 November 1837, veertien der vrouwelijke kunne en een man in de rivier de *Dieze* tusschen het dorp *Engelen* en *'s Hertogenbosch* omkwamen; met een uitgebreid verslag der gebeurtenis en der bijzonderheden van voormelden ramp en van ieder slagtoffer derzelve, in proza en poëzij door H. L. THIELE.

De voordeelen hieruit spruitende zijn ten behoeve van de nage-latene betrekkingen der in de ramp omgekome en zullen ter dispositie des Gemeentens-Bestuurs van *Bokhoven* worden gesteld. De Prijs is 20 Cents.

Nog wordt bij hoven genelde uitgegeven:

VOLKS-ALMANAK

V O O R

ROOMSCH-KATHOLIKEN,

voor het jaar 1838 (achtste jaargang). Deze A L M A N A K, sedert zoo vele jaren algemeen gezocht, houdt in de Vast- en Feestdagen in het Bisdom van *'s Bosch* en de onderscheidene Districten in Nederland. —

De gewone Kalender, Tijdrekeningen enz. — De namen der Kerkvoogden; het Verrek en Aankomst der Posten, Stoombooten en Diligences. — Het Openen en Sluiten der Poorten en Tarief van Betaling. — De Logementen te *'s Bosch*. — De Kermissen en Jaarmarkten in de provincie *Noord-Brabant* enz. — Deze A L M A N A K bevat bovendien en M E N G E L W E R K, bestaande uit G E S C H I E D E N I S S E N, V E R H A L E N zoo als: *de Ridders van Malthe* *Geschiedkundig Tafereel uit het midden der zestiende Eeuw*.

Z A M E N S P R A K E N; (vervolg) der Zamenkomsten over den Godsdienst tusschen den Luitenant en den Burgemeester (over het lezen van den Bijbel).

KORTE GESCHIEDENISSEN. De Gelukkige Schipbreuk. Redding uit Doodsgevaar door eene Spinneweb. Tegenwoordigheid van Geest van den H. ATHANASIUS. Beschrijving van de oude Doopvont der kerk van den H. JOANNES VAN LATERAAN te Rome. Oorsprong van den Lofzang SALVE REGINA. De Polen en de Franschen. Drie schoone Antwoorden. De jonge Weduwe en de Struikroover. De H. GREGORIUS en de Kolenbrander. Voorbeeldelooze Verstoendheid van Harte eens Wellustelings. BONIFACIUS en AGLAE.

SPREUKEN. Vijf en Twintigtal Spreuken uit vroegere en latere schrijvers.

ROM EN DICHT. De Kruisdagen. Aan God. Napoleon. Aan de Geestdrift. Verheffing van ons Hart tot God op den Geboortedag. De Engel en de Kluizenaar. Feestlied op de Verrijzenis des Zaligmakers, het Alleluja en meer andere godsdienstige stukken.

UIT DE HAND TE KOOP.

Een A L T A A R Corintisch bewerkt, een O R G E L en andere Kerk Ornamenten.

Te bevragen bij het kerkbestuur der R. K. gemeente de Nieuwe straat te Breda.

(*) Wijle de Bisschop van Trier.

BOEKVERKOOPING TE UTRECHT.

Op den 28 November 1837 zal den Boekhandelaar J. R. VAN ROSSUM, ten zijnen huizen verkoopen, eene aanzienlijke verzameling van meestal GODGELEERDE BOEKEN, benevens vele andere werken van WETENSCHAP en SMAAK. De Catalogus is op franco aanvragen franco en gratis te bekomen. Commissien worden tevens aangenomen door den Boekhandelaar D. A. DE ROOIJ te 's Bosch; alwaar tevens een aantal Catalogussen voorhanden zijn.

BEKENDMAKINGEN.

De Notaris **H. A. BYVOET**, te 's Hertogenbosch residerende, zal, voor zijne Principalen, Provisioneel, publiek en voor alle Man, verkoopen:

1e KOOP.

Eene groote allerbest ter Nering staande **KOOPMANS-HUIZINGE** en **ERVE**, van ouds genaamd *Het Mantelhuis*, onlangs veel vergroot en geheel vernieuwd, staande en gelegen te 's Hertogenbosch, in de Minderbroedersstraat, nabij de Grootte Markt, gekwoteerd A. no. 181, V. A. no. 165, A. nis 182 en 183, V. A. no. 166; Kadastraal bekend Sectie G. no. 1945; belend de eene zijde den Heer **WILLM VAN ELTEN** en de andere zijde Meijfvrouw de Weduwe **CHRISTIAAN VAN VUGT**,

2e KOOP.

Een Perceel **HOOLAND**, gelegen in den Polder onder *Empel*, op de Hooge Huisen, groot 47 Roeden, 20 Ellen; Kadastraal bekend Sectie B. no. 345; belend Oost den Heer **C. DE CROES**, West **C. VAN DE GRIEND**, Zuid de Bovenste Ulpersloot en Noord den Maasdijk.

3e KOOP.

Een Perceel **TEELLAND**, gelegen onder *Lith*, aan den Breeden Weg, groot 46 Roeden, 66 Ellen; Kadastraal bekend Sectie A. no. 1262; belend een einde den Breeden Weg, ander einde Meijfvrouw de Weduwe **A. VISSERS**.

4e KOOP.

Eene goede ter Nering staande **WINKELHUIZINGE**, van ouds genaamd *Het Klein Wild Wuf*, met **OPEN PLAATS** en **BLEEKVELD**, staande en gelegen te 's Hertogenbosch, in de Vugterstraat, gekwoteerd H. no. 288, V. H. no. 118; Kadastraal bekend Sectie G, no. 1334; belend de eene zijde Gebroeders **CALFF**, de andere zijde **JOHANNES NELISSEN**.

5e KOOP.

Eene **HUIZINGE** en **ERVE**, staande en gelegen te 's Hertogenbosch, op de Kruisstraat, gekwoteerd G, no. 293, V. G. no. 222; Kadastraal bekend Sectie G. no. 672, belend de eene zijde **RIENIER AUGUSTINUS POSTUWART**, de andere zijde **JAN KRUYSS**.

6e KOOP.

Eene **HUIZINGE** en **ERVE**, staande en gelegen te 's Hertogenbosch, op de Smalle Haven, gekwoteerd G, no. 401, V. G. no. 328; Kadastraal bekend Sectie G, no. 142; belend de eene zijde den Heer **HENRY DE WYS**, de andere zijde de Weduwe **DANIEL NEDERVEEN**.

7e KOOP.

Eene **HUIZINGE** en **ERVE**, staande en gelegen in de Postelstraat te 's Hertogenbosch, gekwoteerd H. no. 134, V. H. no. 245, Kadastraal bekend Sectie G, no. 696; belend de eene zijde de Weduwe **G. VAN KRAAY**, de andere zijde **JOHANNES OLYSLAGERS**.

De Provisionele Verkoop zal geschieden te 's Hertogenbosch, in het Oud Stads Koffijhuis, bewoond bij **F. M. HOHMANN**, op Donderdag den 30 November 1837, des avonds zes ure, alwaar op Donderdag den 14 December 1837, de finale Verkoop zal plaats hebben. Nadere informatie te bekomen ten Kantore van den Notaris **H. A. BIJVOET**, voornoemd.

ZEGT HET VOORT.

BERNARD ESTOURGIE, Fabrikant in **PARAPLUIEN** en **PARASOLS**, te 's Bosch, in de Korte Kerkstraat, ten huize van den Heer **J. LE GRAND**, heeft de eer het publiek te verwittigen, dat hij voorzien is van een groot assortiment **PARAPLUIEN** en **PARASOLS**, **BALEINEN**, **ZWEEPE**, **ROTTINGEN**, en andere Voorwerpen, tegen de gematigste prijzen. Hij **VERKOOPT**, **HERSTELT** en **VERWISSELT** Parapluien en Parasols tegen eenen civielen prijs.

L. TIRAN,

Heeft de eer aan de Heeren en Dames deser Stad bekend te maken, dat hij alhier gearriveerd is met een groot assortiment van **SCHALS** en **DOEKEN** van onderscheidene grootten en kwaliteiten, als: in echte **CHEMIR**, in **THIBET** en **MERINO** van echte **TISSU de Lyon**, zoo gebrocheerd als drukt; **STOFFEN** voor **KLEEDJES**, **MOUSELINE de LAINE**, als ook **FOULARD**, **THIBET** en **NETVELDOEK**, **FICHU**, **VOILES**, **HANDSCHOENEN** en **INSCHEFOULARDS**, enz. Alles tegen eenen matigen prijs. Is woonachtig bij **SAUERESSIG**, op hoek van de Markt, No. 64.

De Ondergeteekende heeft de eer aan zijne begunstigers, berichten dat hij weder ontvangen heeft, en voorzien is van een nieuw Assortiment van onderscheidene soorten, als: **GEKLEURDE STEEN**, rechte en vatsche, **RALEN**, **GOUD**, **ZILVERS**, **MITS**, **WELIERS**, **HORLOGIEMAKERS**, **REEDSCHAPPEN**, **FORNITURE**, wat tot dit vak benodigd is, als mede **FIJNE REEDSCHAPPEN** voor **KOOPER** en **BLANSLAGERS** en hetgeen tot liefhebberij behoort, enz. van een prompte of civiele bediening kan verzekerd zijn. **A. HARTOG** Commissionaris in de Keizersstraat naast het Roomsche Weeshuis te 's Bosch.

MARKTBERIGTEN.

Graanprijzen te 's Hertogenbosch, den 23 November 1837.
 Rogge } per Ned. Mud. { 5-10 1/2
 Boekweit } 4-10 1/2
 Haver } 2-13 1/2
 Garst } 0-00
 De 3 Roggebrood 26 1/2 Cents.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Te Weenen waren den 13 de fondsen genoteerd: 5 pCt. 105; 4 pCt. 100 7/8; 3 pCt. 78; Bankactien 1399 1/2.
 Ter Parijsche beurs van den 20 November: waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 107,30; 3 pCt. 80,85 Nap. renten 100,65; Sp. 21; Passive 4 1/2; Port. 11; Rom. L. 101 1/4.
 Ter Antwerpse beurs van den 21 dezer waren genoteerd: Belg. 102; O Met. 104 1/4; Sp. Ard. 20 1/2; Nap. rent. 92 1/2; 90 1/2; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 98 1/4; Braz. 85 1/4; — Wissel op Amst. 3 1/8 pCt. pap. p.; op Rott. 1/4 pCt kont pr.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

Woensdag 23 November, ten vier ure.
 Werkel. Schuld 2 1/2 pCt. 83 1/2, 1/2, Dito 5 pCt. 101 3/4, Kansb. 122 1/2; Amst. Syna. 4 1/2 pCt. 93 1/2, 1/2; Dito 3 1/2 pCt. 76 1/4; 3/8; Handelm. 171 1/4, 170 1/4, 170 1/2, 170 1/4; Obst-Ind. 5 pCt. 100 1/2, Ardoins van '85 p. st. 20 1/2, 1/2; Metalliek 5 pCt. 100 1/2.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN TE AMSTERDAM. Den 22 November 1837.

	Laagste Hoogste Koers ten				Laagste Hoogste Koers ten				Laagste Hoogste Koers ten		
	koers.	koers.	4 1/2 ure.		koers.	koers.	4 1/2 ure.		koers.	koers.	4 1/2 ure.
NEDERS. Werk. sch. 2 1/2 pCt.	53 1/2	53 1/2	53 1/2	PORTUGAL, Obl. te Lond. 5				PRUISSEN, dito dito R. 50.			
Dito dito..... 5	101 1/4	101 1/4	101 1/4	Dito dito..... 3	2 1/2	2 1/2		Negot. Londen 1830... 4			
Uitgestelde schuld.....				NAPELS. Cert. bij L. et G. 5				OOTENR., Aand. L. fl. 100			
Kansbij. van dito.....				Dito bij Falcoun. et C. 5				Dito dito fl. 250			
Amortisatie Syndikaat 4 1/2 pCt.	95 1/2	93 1/4	93 1/4	Leen. te L. bij Rothb. 5				Metalliek..... 5	100 1/2	100 1/2	
Dito dito..... 3 1/2	76 1/2			Aandelen Tavoliere... 5				Dito te Londen gen... 5			
Handel-Maatschappij. 4 1/2	168 1/2	171 1/2	171 1/2	Dito te Parijs..... 3				Dito..... 2 1/2			
Nieuwe dito..... 4 1/2				Russ. Obl. Hope 12 1/2, 18 1/2	104 1/2			Ween. Bank Goll et C. 5			
O. I. Leening..... 4				Dito dito 18 1/2, 9... 5	104 1/4			Dito..... 4			
BANKR. Ins. Grooth. 3				Cart. bij dito 18 1/2, 13... 5	96 1/4	96 1/2	96 1/2	N. Weener Aand. fl. 500			
ENGLAND, dito.....				Obligatien te Londen 5				DENEMARK, L. te Lond. 3			
SPANJE, L. bij Ard. 85 p. st 5	20 1/2	20 1/4		Certificat te Hamburg 5				BRAZILIEN, dito Rothsch. 5	85 1/2	85 1/2	
Dito bij dito, onb. stukk.				Inschrijving in Assig... 6	66 1/2	66 1/2	66 1/2	DARMSTADT, Aand. bij Lot.			
Passive.....	43 1/2			Certificaten van dito... 6	67	67 1/2		RUSS. FR. Aand. 500 fl.			
Deferred.....	6 1/2			POLEN, Aand. L. fl. 300.				Dito 100 fr.....			
Fransche Uitgestelde.....											
Engelsche Uitgestelde..											

Te 's Hertogenbosch, bij **D. A. A. DE ROOIJ**, Boek- en Courantdrukker.